

Rendes bíróságok - Írország

Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

Az oldal jelenleg a következő nyelveken olvasható: [en](#).

Ez az oldal az írországi rendes bíróságok szervezetéről nyújt tájékoztatást.

Rendes bíróságok

Az írországi bírósági rendszer eredete az 1922. évi Alkotmányra vezethető vissza, amely a brit igazgatás alatt működő bíróságokat felváltó új bíróságok létrehozásáról rendelkezett. Az új bíróságok 1924-ben jöttek létre a bíróságokról szóló, 1924. évi törvény (*Courts of Justice Act*) alapján, amely megteremtette az új bírósági rendszer jogszabályi alapjait.

A jelenlegi bíróságokat a bíróságokról (bíróóságok létrehozásáról és szervezetéről) szóló, 1961. évi törvény (*Courts [Establishment and Constitution] Act*) hozta létre az ír nép által 1937-ben elfogadott Alkotmány 34. cikke alapján.

Az igazságszolgáltatással általánosságban az Alkotmány 34–37. cikke foglalkozik. A 34. cikk (1) bekezdése értelmében „Az igazságszolgáltatás a törvény által létrehozott bíróságok feladata.” Az Alkotmány határozza meg a bírósági rendszer általános felépítését, amely egy végső fellebbviteli bíróságból, a Legfelsőbb Bíróságból (*Supreme Court*) és elsőfokú bíróságokból áll. Utóbbiak körébe tartozik a valamennyi büntető és polgári ügyben teljes hatáskörrel eljáró Felsőbíróság (*High Court*), valamint a korlátozott hatáskörrel eljáró, regionális alapon szervezett körzeti bíróság (*Circuit Court*) és kerületi bíróság (*District Court*).

Polgári bíróságok

Legfelsőbb Bíróság (Supreme Court)

A [Legfelsőbb Bíróság](#) a Felsőbíróság valamennyi határozatával szemben benyújtott fellebbezés ügyében eljár. A Legfelsőbb Bíróság hatáskörrel rendelkezik a Büntető Fellebbviteli Bíróság (*Court of Criminal Appeal*) határozata elleni fellebbezés elbírálására is, ha a Büntető Fellebbviteli Bíróság vagy a legfőbb ügyész tanúsítja, hogy a határozat olyan jogkérdést foglal magában, amely a közérdek szempontjából kivételes jelentőséggel bír, és a közérdek miatt kívánatos a fellebbezés Legfelsőbb Bírósághoz történő benyújtása. A bíróság a körzeti bíróság által felterjesztett jogkérdésben is döntést hozhat. Írország elnökének kezdeményezése alapján a Legfelsőbb Bíróság dönthet a Parlament (*Oireachtas*) mindkét háza által elfogadott, és aláírás végett az elnökhöz benyújtott törvénytervezet (vagy az abban szereplő bármely rendelkezés) alkotmányosságáról. Amennyiben felmerül, a Legfelsőbb Bíróság dönthet annak kérdésében is, hogy az elnök feladatai ellátására tartósan alkalmatlanná vált-e.

A fellebbezési és más ügyekben a Legfelsőbb Bíróság öt bírója jár el és dönt, kivéve, ha a Bíróság elnöke úgy rendelkezik, hogy adott fellebbezési vagy más kérdésben (kivéve az Alkotmánnyal kapcsolatosakat) három bíró járjon el és hozzon döntést. A bíróság egyidejűleg egynél több tanácsban is üléseshet.

A Felsőbíróság (High Court)

Az Alkotmány alapján a [Felsőbíróság](#) polgári és büntető ügyekben teljes, eredeti hatáskörrel rendelkezik valamennyi tény- és jogkérdésben. A Felsőbíróság kizárólagos hatáskörrel bír a gyermekek örökbefogadásával kapcsolatos ügyekben, valamint a kiadatási kérelmek tekintetében. Az alkotmány alapján a Felsőbíróság bármely jogszabály érvényességét megvizsgálhatja (az ír elnök által a Legfelsőbb Bírósághoz már benyújtott jogszabályok kivételével). A Felsőbíróság általában egyesbíróként jár el, bár a jogszabály lehetővé teszi, hogy bizonyos – így például rágalalmazással, testi sértéssel vagy személyi szabadság megsértésével kapcsolatos – ügyeket a bíró esküdtzékkel együtt tárgyaljon. Kiemelkedő jelentőségű ügyeket két vagy több bíró tanácsban eljárva is tárgyalhat.

A Felsőbíróság polgári ügyekben fellebbviteli bíróságként jár el a körzeti bíróság határozataival szemben benyújtott fellebbezések esetében. E fellebbviteli hatáskörén túl a Felsőbíróság felülvizsgálhatja valamennyi alsóbb fokú bíróság határozatait a következő felsőbírósági leiratok formájában: *mandamus* (hivatali kötelezettség teljesítésére kötelezés), *prohibition* (önkormányzat eltiltása

valamilyen döntés meghozatalától vagy eljárás lefolytatásától) és *certiorari* (meghozott önkormányzati döntés ellen irányuló tiltás). Ezek a leiratok az alsóbb fokú bíróság határozatainak nem az érdemi részeihez kapcsolódnak, hanem a hatáskör túllépésének kérdéséhez.

A Felsőbíróság a kerületi bíróság által felterjesztett jogkérdésben is döntést hozhat. Foglalkozik továbbá óvadék megállapítása iránti indítványokkal emberölési ügyekben, vagy ha a vádlott a kerületi bíróság által kiszabott feltételek megváltoztatását kéri.

A Felsőbíróság a keresetek elsőfokú tárgyalásakor rendszerint Dublinban ülésezik. Halálos és egyéb személyi sérülésekből eredő kártérítési ügyek elsőfokú tárgyalása esetében számos vidéki helyszínen is ülésezik. A Körzeti Felsőbíróság (*High Court on Circuit*) vidéki helyszíneken tárgyalja a körzeti bíróság határozatai elleni fellebbezéseket.

A körzeti bíróság (Circuit Court)

A [körzeti bíróság](#) polgári jogi hatásköre korlátozott, valamennyi peres fél egyetértésének esetét kivéve, amikor is lehet korlátlan. A bíróság hatásköre szerződéssel, áruhitellel, részletre vásárlással, valamint jogellenes károkozással kapcsolatos, legfeljebb 38 092,14 euró perértékű ügyekre terjed ki.

A körzeti bíróság jár el örökösödési, valamint ingatlan tulajdonnal és -bérlettel kapcsolatos ügyekben, ha az ingatlan helyi adó alapját képező értéke nem haladja meg a 253,95 eurót. A körzeti bíróság jár el a családjogi ügyekben, beleértve a különválást, a házasság felbontását és érvénytelenítését, valamint a körzeti bíróság határozatai ellen benyújtott fellebbezéseket.

A körzeti bíróság polgári ügyekben esküdtszék nélkül, egyesbíróként jár el. Mind polgári, mind büntetőügyekben elbírálja a kerületi bíróság határozataival szemben benyújtott fellebbezéseket. A fellebbezési eljárás során újratárgyalják az ügyet; a körzeti bíróság határozata jogerős, további fellebbezésnek ellene helye nincs.

A körzeti bíróság hatáskörrel rendelkezik a szeszes italok helyszíni fogyasztás céljából történő értékesítésére vonatkozó új engedélye kibocsátása iránti valamennyi kérelem ügyében, és elbírálja a különböző bírói szervek – például az egyenlő bánásmód tárgyában folyó vizsgálatok igazgatója – által hozott határozatok ellen benyújtott fellebbezéseket.

A kerületi bíróság (District Court)

A [kerületi bíróság](#) korlátozott hatáskörű, helyi bíróság. Családjogi ügyekben hatáskörrel rendelkezik tartási, távoltartási, felügyeleti, láthatási, valamint apaság megállapításával kapcsolatos határozatok meghozatalára.

A kerületi bíróság polgári jogi hatásköre szerződéses, áruhitel, részletre vásárlás, jogellenes károkozás, bérleti díj fizetésének elmaradása vagy áruk jogellenes visszatartása miatti, legfeljebb 6 348,69 euró perértékű ügyekre terjed ki. Hatásköre van bármely bíróság tartozás megfizetésére kötelező határozatának végrehajtása, továbbá nagyszámú – például szeszes italok értékesítéséhez kötődő – engedélyezés, valamint a rosszhiszemű károkozás miatti keresetek tárgyában, ha a követelt összeg nem haladja meg a 6 348,69 eurót.

A kerületi bíróság országsszerte 24 helyszínen ülésezik. Általánosságban a tárgyalás helyszíne a szerződés megkötésének helyétől, az alperes lakóhelyétől vagy üzleti tevékenysége végzésének helyétől, vagy engedélyezési ügyekben az engedély tárgyát képező helyiségek helyétől függ.

Büntetőbíróságok

Legfelsőbb Bíróság (Supreme Court)

A [Legfelsőbb Bíróság](#) a Büntető Fellebbviteli Bíróság (*Court of Criminal Appeal*) határozataival szemben benyújtott fellebbezések kapcsán jár el olyan ügyekben, amelyekben a közérdek szempontjából kivételes jelentőséggel bíró jogkérdés merül fel.

Büntető Fellebbviteli Bíróság (Court of Criminal Appeal)

A [Büntető Fellebbviteli Bíróság](#) a körzeti bíróság, a Központi Büntetőbíróság (*Central Criminal Court*) vagy a Különleges Hatáskörű Büntetőbíróság (*Special Criminal Court*) előtti eljárásban vádemelés alapján elítélt személyek által benyújtott fellebbezések ügyében jár el.

Különleges Hatáskörű Büntetőbíróság (Special Criminal Court)

A [Különleges Hatáskörű Büntetőbíróságot](#) azért hozták létre, hogy olyan bűncselekmények esetében folytasson eljárást, amelyekben megállapítást nyer, hogy a rendes bíróságok nem képesek az igazságszolgáltatás hatékony biztosítására, valamint a köznyugalom és közrend megőrzésére. A Különleges Hatáskörű Büntetőbíróság esküdtek nélkül, három fős bírói tanácsban jár el.

Központi Büntetőbíróság (Central Criminal Court)

A [Központi Büntetőbíróság](#) a Felsőbíróság büntető kollégiuma. Súlyos bűncselekmények – például emberölés, erőszakos közöszlész, hazaárulás, szellemi tulajdonjogok megsértése – esetében, valamint a 2002. évi versenytörvény alapján indított büntetőeljárások során jár el. A Központi Büntetőbíróságon egyesbíró és esküdtszék jár el.

Körzeti büntetőbíróság (Circuit Criminal Court)

A körzeti büntetőbíróság azon bűncselekmények kapcsán folytatja le a büntetőeljárást, amelyekben nem a Központi Büntetőbíróság jár el. A Körzeti Büntetőbíróságon egyesbíró és esküdtszék jár el. A Körzeti Büntetőbíróság a kerületi bíróság határozataival szemben benyújtott fellebbezések ügyében is eljár.

Kerületi bíróság (District Court)

A [kerületi bíróság](#) (általában törvényen alapuló) vétségek és néhány büntett esetében jár el. A kerületi bíróságon egyesbíró jár el.

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.

Utolsó frissítés: 28/03/2017